

[Kai Moltke.]

vist opsigde LO som indledning de gældende forhandlingsregler og krævede forhandlinger og afgørelse fordelt på, så vidt erindres, 8 adskilte industrielle grupper og brancher. Beskedne og minimale krav, som smedeformanden Hans Rasmussen senere i kompromisets ånd fik reduceret til forslag om opdeling i kun to grupper. Men vel sagtens ud fra deres angivelige og næsten rørende forståelse for industrielt demokrati stod både industriråd og arbejdsgiverforening fast på, at alle generelle krav fra forbund og arbejdspladser skulle behandles under én og samme høje hat i samråd med spidserne fra LO, og at den endelige afgørelse af overenskomstsituationen skulle træffes som en helhed — altså ved en sammenkædning af hele det brogede, uensartede og teknisk og økonomisk varierede overenskomstområde. Og deri resulterede aftalen. Man kan ikke ud fra gammel erfaring undgå at rejse spørgsmålet: når magteliten på den anden side af forhandlingsbordet i alt væsentligt accepterer denne modpartens køreplan for overenskomsternes fornyelse — hvor meget råderum og medbestemmelse bliver der så tilovers til folkene på arbejdspladsen, til de enkelte fagforeninger, til forbundene? Virkelig en farverig illustration af, hvor langt vi er nået i fagligt og industrielt demokrati og direkte arbejderindflydelse på egne arbejdsvilkår.

Det er på denne baggrund, vi fra „den socialistiske arbejdsgruppe“ har foreslået forligsmandsloven taget op til principiel revision. For det er jo ingen hemmelighed, at netop Danmark, sammenlignet med de øvrige vestlige lande, står med noget af den mest reaktionære lovgivning om arbejdskonflikter, faglige aktionsfrihed og medlemmernes indflydelse på afgørelse med hensyn til de overenskomstbestemmelser, de skal arbejde under. Ja, som et kuriosum kan det nævnes, at en amerikansk præsident for nogle år tilbage efter nogle omfattende og langvarige strejkebevægelser i betydningsfulde industrier — pludselig fik interesse for at studere nordiske og særlig danske metoder og lovgivning.

Hvad er essensen i det, vi foreslår ved vort forslag til ændring af lov om mægling i arbejdsstridigheder? Det er visse forebyggende forholdsregler mod, at lønarbejderne

gøres stadig mere retsløse, hvor det drejer sig om afgørelse af deres egne løn- og arbejdsvilkår. Det er krav om udvidet direkte medlemsdemokrati i deres egne faglige organisationer, og det er endelig begrænsning af statens muligheder for gennem forligsmandsinstitutionen at manipulere med vedtagelsen af faglige overenskomster gennem vilkårlig sammenkædning af mæglingsforslag uden sammenhæng med forskellige lønsystemer og på trods af tidens varierende og forskelligartede udvikling i de forskellige industrier og brancher, både for så vidt angår ny teknik og såkaldte produktivitetsfremmende nye lønsystemer: spillet på opdeling ud fra forskellige interesser.

Heroverfor fremsætter vi ud fra brede faglige krav om forandring følgende forslag: sammenkædning i gruppeafstemninger kan fremtidig kun finde sted, hvor de berørte forbunds og organisationers medlemmer ved urafstemning eller kongresbeslutninger har godkendt et interessefællesskab, der gør fælles forhandling og afstemning om et mæglingsforslag til noget naturligt og acceptabelt. Ellers må både forligsmand og hovedorganisationer holde fingrene væk fra kunstig sammenkædning, og afgørelsen overlades til de arbejdergrupper, der selv skal arbejde under den foreslåede overenskomst.

For det andet foreslår vi, at normen for afstemning om en overenskomst bør være den direkte afstemning blandt fagenes medlemmer. Man må afskaffe adgangen til at supplere resultaterne af medlemsafstemninger med afstemninger foretaget af kompetente forsamlinger, som således efter eget skøn stemmer for en gruppe af medlemmer, der ikke har taget stilling til forslaget. Også vi ønsker at mobilisere den størst mulige procentdel af fagenes medlemmer til deltagelse i afstemninger om overenskomst og mæglingsforslag, men det fremmes dog ikke ved, at den reelle indflydelse på disse områder i stadig videre udstrækning overlades til andre, der med statsautorisation optræder som „kompetente“ med vide fuldmagter til forfusking af afstemninger efter eget forogdtbefindende og ikke sjældent dirigeres af den faglige magtelites øverste top. Det kan kun fremmes ved åbenhed i forelæggelsen af mæglingsforslag og kritisk debat i fagforeninger og på arbejdspladser og ved saglig og reel